

TWENTSE POST

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP – DE STRUCTUUR
DE NATUUR – DE MENSEN – HET
LEVEN – DE CULTUUR – DE VOLKS-
TAAL – DE GESCHIEDENIS – DE GE-
BRUIKEN – DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

HFD. RED. J. W. M. GIGENGACK

NR. 10 OKT. 1970 9^E JRG.

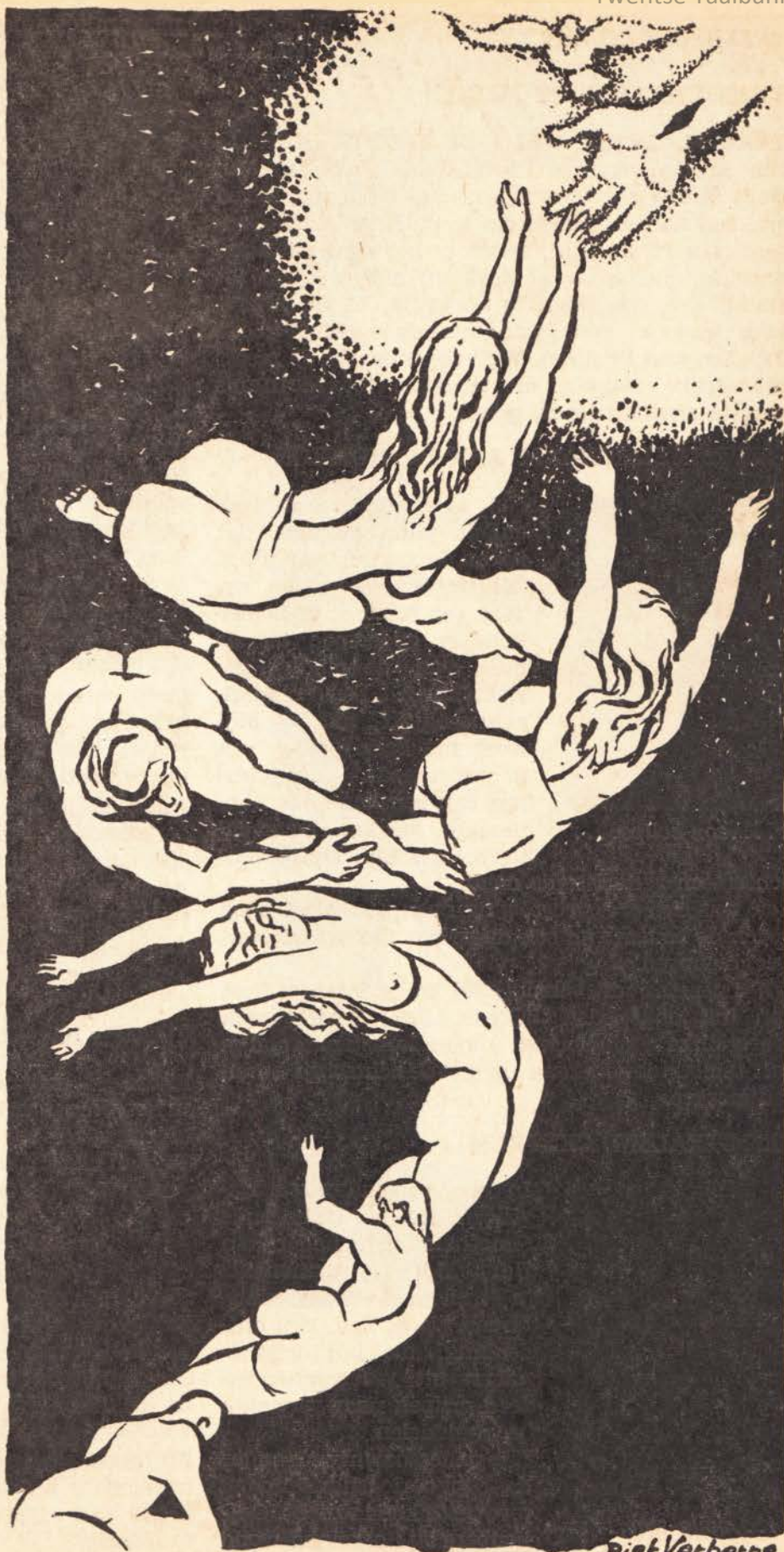
Uit de inhoud:

Tussen hemel en aarde

Redaktie en Administr. IWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 51 Hengelo (O) Tel. 17987
Amsterdam-Rotterdam Bank, Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 3.—. per half jaar
Losse nummers 75 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

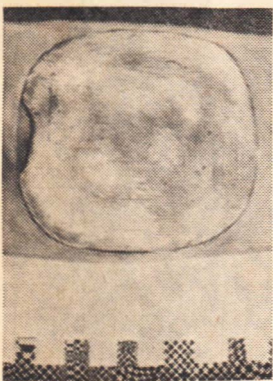
Piet Verberne

BEELDDE KUNST

KUNSTENAAR BERT MEINEN

TERWIJL IN HENGELO DE EERSTE INDRUK-ken worden verwerkt betreffende 'de bollen' van Bert Meinen [wij verwijzen naar de commentaren van een aantal Hengeloërs in de 'Twentsche Courant' van 12 sept. jl.], kwam in het atelier van genoemde kunstenaar al weer een nieuw objekt tot stand. Een merkwaardig werkstuk, bij de bespreking waarvan een korte voorbeschouwing goede diensten kan bewijzen. Wij volgen daarin de meest belangrijke etappe's, die tenslotte tot Meinen's jongste creatie hebben geleid.

EEN HEMELLICHAAM AAN DE HORIZON

....zon-eclips....

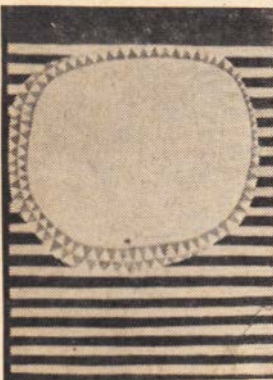
Het is inmiddels al weer enkele jaren geleden, dat boven de horizon van Bert Meinen's geestelijke wereld een fascinerend hemellichaam opdoemde uit de mist van de eindige gezichtskring. Een raadselachtig objekt, dat — blijkens het beeldverslag van de kunstenaar — deed denken aan een lichtende Zonneschijf, die kalm en machtig tevoorschijn kwam van

achter een verduisterde maan.

Een onzichtbare poort ging open.... Alsof hoog boven de bodem van een diepe put het deksel werd weggeschoven.

Wij noemden dit verschijnsel in de Twentse Post van juli jongstleden 'ZON-ECLIPS'. Bekijkt men soortgelijke symbolen van andere kunstenaars, dan valt temeer de gelijkenis op met de lichtschijschijf boven een moskee.

EEN STRALEND CENTRUM

....volle zon....

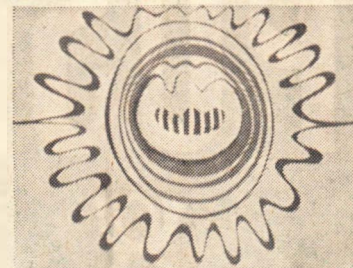
In een volgend verstandsvision doet de Onbekende Grootheid zich nader aan Bert Meinen kennen als 'n stralend *Centrum*, schitterend als de Zon. Een ontdekking, die ook kunstenaars uit vroegere tijden deed grijpen naar verwante beeldmiddelen.

Bij onderzoekingen onder de door oorlogshandelingen verwoeste kerk van St. Odilienberg bij Roermond vond

men in het vroegere, uit 732 daterende graf van de evangelie-prediker Plechelmus, wiens gebeente in 954 naar de Plechelmusbasiliek te Oldenzaal werd overgebracht, een goud-emailplaatje waarop een kruisiging wordt voorgesteld. Aan de zijden van het hoofd van de Christusfiguur [zie foto op blz. 7] is de Zon in geel, de maan in een verduisterde toestand (donkerblauw) afgebeeld.

DRIE-ENE MACHT

In de r.k. kerk te Bornebroek treft men op het priesterkoor in figuratieve taal dezelfde voorstelling aan, die kunstenaar Bert Meinen hiernaast spontaan in abstracte beelden tot uitdrukking heeft gebracht.

....drie-vuldige zon....

Het is verrassend, in enkele trefzekere lijnen een geloofs-mysterie te zien aangeduid, waarvan de kunstenaar — naar zijn zeggen — nauwelijks enig bewustzijn draagt.

Geen wonder, zo is men bij het bezien van dit prachtige symbool geneigd te zeggen, dat de christelijke traditie de Derde Persoon der goddelijke drieëenheid steeds afbeeldt als een Duif.

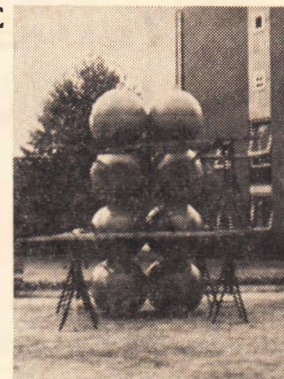
Intussen is dit psychologisch mirakel slechts te verklaren als een authentieke ervaring van de ziel, voorwerp te zijn van *aantrekking, verlossing en vereniging*.

De goddelijke greep op de persoonskern van de mens blijkt werkelijkheid, óók wanneer die greep als zodanig niet wordt onderkend!

TUSSEN HEMEL EN AARDE

Er breekt een periode aan in het leven van kunstenaar Meinen, die wij eerder [in TP van juli jl.] hebben aangeduid als 'de Grote Dropping'.

Zoals eens de geallieerde bevrijders — thans ruim 25 jaar geleden — voedselpakketten afwierpen boven het hongerende westen van ons land, zo dalen vanuit de ruimte, door de Drie-vuldige Zon verlicht, kleurige bollen naar de aarde. Zij bevatten de substraten, waarop het zich ontwikkelende begrippen-leven steunt en vormen een keten van elementen in het proces van kennis-overdracht.

....de bollen....

Zegt de christelijke leer, dat de menselijke ziel rechtstreeks door de Schepper wordt ingestort (een geloofsgegeven, dat nog wordt geaccentueerd door een hier niet nader te bespreken symbool), op overeenkomstige wijze is men geneigd te zeggen, dat 'de Start van het Denken' een rechtstreeks initiatief behelst van de Drie-Ene-Albeheerser. Vooral wanneer men daarbij, zoals wij, de realistische opvatting aanhangt, dat het authentieke symbool 'epifanie' is, dat wil zeggen: *echte verschijning en openbaring*.

Intussen lichten enkele recente werkstukken van Meinen ons in aangaande de richting, waarin zich zijn Denken ontvouwt. OBJEKT-16, onlangs geplaatst in een plantsoen aan de Deldenerstraat te Hengelo en bij het publiek bekend als 'de bollen' [zie foto blz. 2], opent de reeks met de aankondiging, dat de kunstenaar het geestelijk stadium heeft bereikt van de synthetiserende activiteit. In aansluiting op 'de bollen' volgt nu een werkstuk, dat ons de eerste resultaten toont van zulk een synthese.

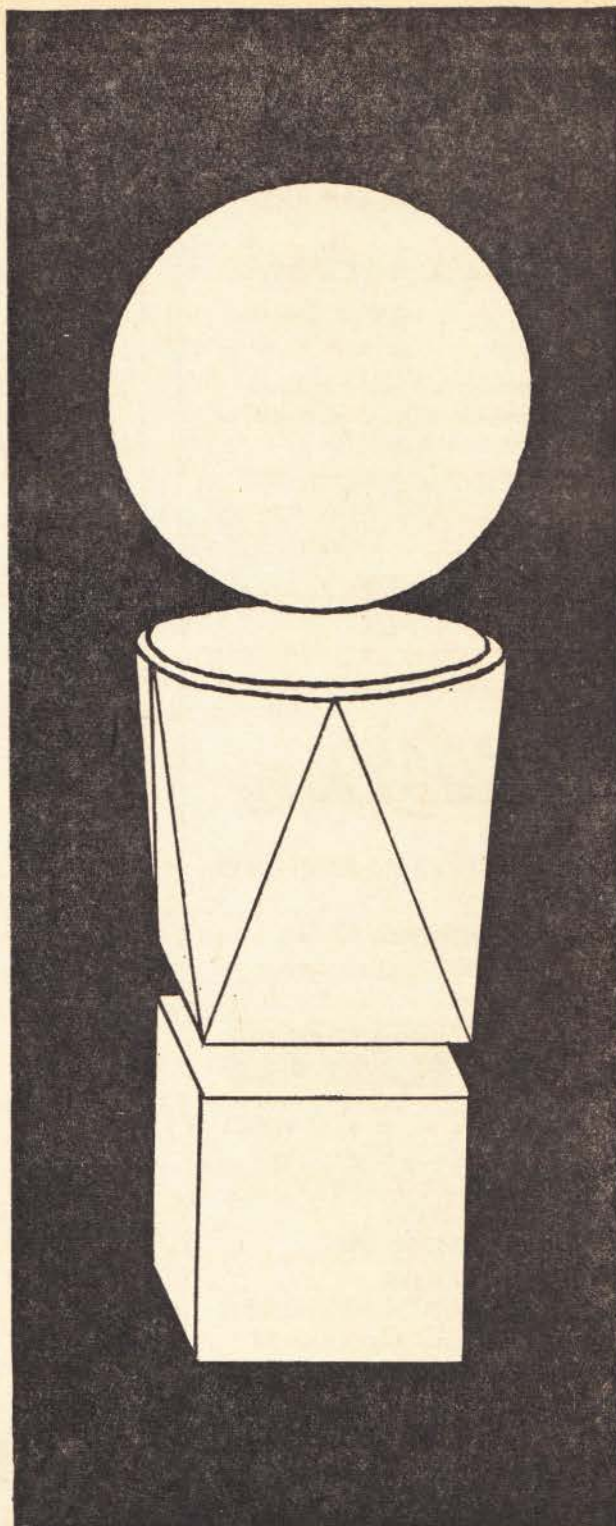
DE MENS ALS KOSMONAUT OP REIS DOOR DE TIJD

Staande in een stoffelijke wereld — het natuurlijke produktie-milieu van de mens — ziet Bert Meinen, in *het Licht van de Drievuldige Zon*, zich geplaatst tussen twee polen: de duistere planeet Aarde en het stralende hemellichaam van een Oppermachtige Trekker.

Dat deze opstelling onveranderlijk dezelfde zou zijn, wijst de kunstenaar nadrukkelijk van de hand. Immers, tijdens het verloop van de hierboven beschreven etappe's, is *het lichtende Gelaat van de Onbekende* méér-en-méér naderbij gekomen, zodat de ware trekken van het Zonnelichaam steeds duidelijker zijn komen vast te staan. Een groeiende toenadering derhalve, via een nog niet nader vastgestelde baan. Het lijken beelden uit de interplanetaire ruimtevaart.

Een nauwkeurige beschouwing van Meinen's 'ruimtevaartuig' [zie de werktekening op deze bladzijde] toont ons een 'staartstuk' bestaande uit een kubus van plexi-glas. De aansluitende 'cabine' is samengesteld uit staalplaat en verloopt vanuit een vierkantig naar een cirkelvormig grondvlak. Het 'Zonnelichaam' [bol met 'n doorsnede van 1 meter en geel gekleurd] is vervaardigd uit polyester-vezel. Om praktische reden is dit laatste onderdeel met de 'ruimte-capsule' tot één geheel samengevoegd.

Op het eerste gezicht moge de kubus-vorm enige verbazing wekken (ook de kunstenaar zelve had er geen woorden voor), tóch is dit uitgangspunt diep gefundeerd. Als regelmatig zeshoekig vlak maakt de kubus hier namelijk deel uit én vormt zij het restant van een zuil, die — in de kunst der

...ruimte-capsule in een baan naar de Zon...
Geen beeld uit de interplanetaire ruimtevaart, maar een intuïtief gezicht op de levende betrekking schepsel-Schepper: de mens in een vaste baan op weg naar God.

Voor degene, die deze abstracte beeldtaal moeilijk verstaat, heeft de tekenaar van onze voorplaat — kunstenaar Piet Verberne — 'n figuratieve vertaling gegeven; [voorpagina]

almelo

**Bondsspaarbank
Nutsspaarbank**

voor al uw BANKZAKEN

◆
Kantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Borne

Veur MEUBELS en allens, wat
er zo bie j komp kieken, naar:

TOON a.d. **Tuinstraat**

Tel. 3880

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

Grotestr. 79, ALMELO

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

Olympia

Tel- en Schrijfmachines

G. H. v. d. VEEN

ALMELO, Tel. 2666

HENGELO, Nieuwstr. 38, Tel. 3159

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW-
[BENODIGDHEDEN

in de beste kwaliteiten !!!

Door grote
omzet **A.B.T.B.**
lage prijzen
bij: **ALMELO**

**Hotel
Haarhuis
Zenderen**

In 't herte van Twente

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT

de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)

Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 - ALMELO

drogisterij - parfumerie
PRÜMERS

Bornsestraat 72 - Tel. 5650

Het huis voor geschenken

Coöperatie
De Landbouwcoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

COöP. LANDBOUWERS-
BANK EN HANDELSVER.

In vrogger dage daansen de leu op
de dell' 'n veertoer. Weer völ later
'n zeuvenspoonk. Rechtervoort foxtrot,
wals en cha cha cha in niejmoodse
daansscholen:

Wim POLMAN

Ootmarsumsestraat 26 - Tel. 4880

CHEMISCH REINIGEN

In één dag klaar

Beter · Vluggere · Goedkoper

Tempo Rohofstraat 2
Telef. 14354

(FILIAAL: Wed. Veldhuis, Ootm.str. 276)

wij zijn gespecialiseerd in alle
voorkomende drukwerken zoals

- familiedrukwerk
- periodieken
- blocs enz.

DRUKKERIJ

landhuis

Elke gemotoriseerde weg-
gebruiker tankt bij voorkeur
vloeibare brandstof bij:

„Total-Bornerbroek”

omdat hij dan

- ▶ zuinig en voordelig rijdt
- ▶ met soepel lopende motor
- ▶ die het volle vermogen behoudt

- **DIV. PLAATSEN** -

„de kop'ren smorre”

Twents ei'noes in Maarkel

an de grote weg van Hengel naar Deamter
[Twentse specialiteiten]

RAIFFEISENBANK

DELLEN

Alle Bankzaken

SPOORSTRAAT 9 - TEL. 05407-1437

Wiej helpt met an de
bleui en veuroetgang
van **MAARKEL**
met wiede umgeffing

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG

Haaksbergen

C.L.O.-mengvoeders

Ruwvoeders

Brandstoffen

DENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEMEN

RUIMTEVERWARMING

OOK AAN AARDGAS

Gem. Energiebedr. Rijssen

ADVERTEREN IS ETALEREN

**Coop. „De Landbouw” W.A.
GOOR**

Het adres voor:

Mengvoeders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.

BOERENLEENBANK

Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken, Hoogste spaarrente.

oudheid z'n voorloper vindt in de obelisk, algemeen bekend als grafzuil of pronknaald, maar in fenomenologisch opzicht voorstellende *'de persoonlijkheid, die reikhalzend uitzielt naar de komst van Het Licht.'* Oudtijds zou de spits van de obelisk zelfs zijn afgedekt met een schild van edelmetaal, zodat de stralen van de zon werden opgevangen en weerkaatst.

Een hedendaags vertolker van deze ontwikkelings-fase zien wij in de Hengelose kunstenaar Evert Strobos [zie ook TP van sept. '69], die *'onder de druk van boven'* in zijn metershoge zuilen niet alleen 'houdingen' inbouwt, waardoor het oprijzende vierkant op adembenemende wijze verloopt in rechthoek of achtkant enz., maar zelfs ingenieuze mechanieken aanbrengt, zodat zijn stalen kolossen — gelijk voelsprietten — diverse richtingen kunnen aftasten, op zoek naar de Cirkel. Een speurtocht die tegelijkertijd een algemeen menselijke tragedie insluit, daar het hier niet simpelweg gaat om de ontdekking van de gesloten kromme lijn, maar om het contact met een Levend Brandpunt: de Stralende Matrijs, waarin het schepsel zijn *'Volmaakt Evenbeeld'* herkent alsook de expansie-ruimte vindt voor noodzakelijke uitbreidingen van zijn geestelijke persoon. Niet méér wordt gesymboleerd in de zuil, maar ook niet minder, dan *'de roepende om de Absolute'*. Dit gezichtspunt voert ons als vanzelf naar het volgende thema.

DE ONEINDIGE SPIRAAL

Laten wij een poging wagen om het ons in te denken: de-mens-op-weg, opgenomen in een beweging via welke hij opgaat in IETS dat — ofwel in IEMAND dié — oneindig groter is dan hijzelf. Om waarlijk aan zo'n beweging onderworpen te kunnen zijn, zouden drie Super-Machten moeten sámenspannen in de voortbrenging alsook in de instandhouding van een Levende Spiraal, waarvan het beginpunt reikt tot in het hart van de menselijke persoonlijkheid.

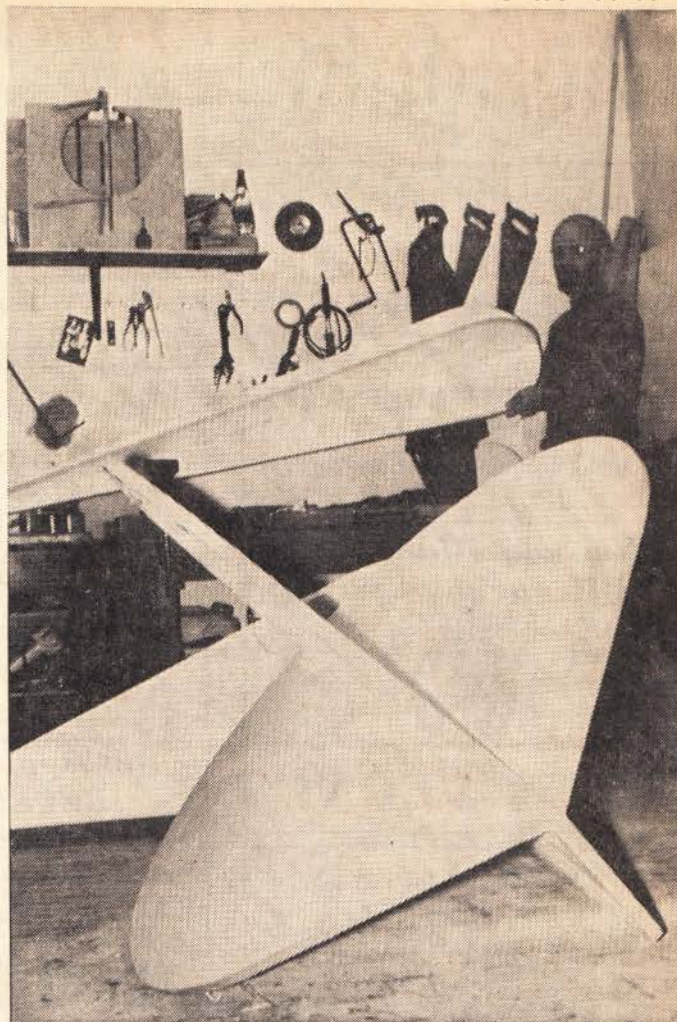
Allereerst zou zijn vereist een Macht, die onze persoonskern aantrekt. Vervolgens een Macht, die ons bevrijdt uit de enge cirkels van onze menselijke beperktheid. En tenslotte — aldus 'aangeboord' en 'opengelegd', maar nog leeg — zou zijn vereist een Macht, die ons *'naar de geest'* innig met het Centrum van dit Drieuldige Handelen verenigt.

Zonder twijfel kan zo'n Levende Spiraal, wil zij werkelijkheid zijn, door de mens niet worden bedacht, noch worden uitgevonden, maar alleen worden ontdekt, zoals kunstenaar Bert Meinen op haar is uitgelopen krachtens de ervaring van een Drie-Ene machtsgreep op zijn bestaan. Ja, zózeer ervaarbare werkelijkheid is deze spiraal, dat zij — kennelijk onder konditie van een levend geloof — het verschijnsel van de extase in het aanzijn roept en in een vaste baan met zich omdraagt, naar het getuigen van de mystieken. Nochtans is dit bijkomstig.

Deze wonderlijke spiraal, wát is dan wel haar diepste Wezen?

De stemmen van hen, die een identieke verbinding ervaren, roepen eenparig:

'een goddelijke Liefdeband'.

'De oneindige spiraal', een objekt van Bert Meinen, bestaande uit drie delen; [op de foto in onvoltooide staat]. Inmiddels heeft de kunstenaar uit eigen beweging met gekleurde verf een brede schroefdraad geschilderd op de vlakke zijden van dit merkwaardige werkstuk; [men leze de tekst].

Het kleine mensen-IK is kennelijk geroepen tot een hoge eenheid en een diepe geluks-bestemming. In dit verband is het verbijsterend te vernemen, dat het gemeentebestuur van Rotterdam dezer dagen, via een vestigingsvergunning voor een abortuskliniek, de levens-beëindiging van ontelbare ongeboren mensen-IKKEN heeft ondertekend en gelegaliseerd.

Geen weerzinwekkender uitvloeisel van een *humanisme-zonder-God*, dan deze daad van valse mensenliefde. ◊

hengelo

PORTJE

Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)

DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.
Altijd goedkoop

BLOEMSIERKUNST

K. Hunia & Zn.

Tuindorpstraat 38, Tel. 12751

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18

**Nu ook Alfa-Romeo
in Hengelo-omgeving**

AUTOMOBIELBEDRIJF

Deldenerstr. 42, Tel. 12120

ERNE

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedeesestr. 22, Hengelo

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Dorpsmatenstraat Hengelo

Ijzerwaren, Gereedschappen, Bouwbeslag,
Tuin- en Huish. artik.

OLDENZAALS STRAAT 21
HENGELO

Timmerfabriek

Hannink

Hengelo (O.) — Tel. 13701

Levering van:

kozijnen, ramen, deuren, trappen
enz. voor utiliteits- en woningbouw

H. ter Braak

Gasconvectoren, Haarden, Electro-
en Sanitair

Bornsestraat 24

Tel. 16137

Het wonder van Hengelo

Willemsplein 37
HENGELO

Magazijn voor

Rijwielen, Onderdelen en Electra

VERSTEEG's veerveur
veur hoes en earve

Sloetsweg 382
Hengelo (O.) — Tel. 12207

**Autospuitinrichting
BEVELSBORG**

Ingericht met moderne AUTOSPUIT. en
MOFFELCABINE

BINNENHAVEN 68 TEL. 14432

COOP.

RAIFFEISENBANK

Parallelweg L.S. Hengelo Tel. 10061
Bijkantoren: Oldenz.str. 168, Beukweg 81
en Oelerweg 28

Broekhuis

de boekhandel
met de grote keuze!

Enschedeesestraat 19 - Hengelo

SINDS 1845:

Van Wezel

Transport — Montage
Kraanverhuur

Tel. Hengelo 19541

Tel. Amersfoort 11333

„Wiej veurt van allens”

● MEUBELEN
● TAPIJTEN
● BEDDEN

PETRI voor de moderne
woninginrichting!
MARKTSTR. 15

Automobielbedrijf

Van Laar

en

Feijten

Enschedeesestr. 127 - Tel. 13983 - Hengelo

DAF

MORSINK
SOLA SPECIAALZAAK
Servieren

Weemenstr. 6, Tel. 17832 Hengelo

't Is ne oetgemaakte zaak:

„Wa'j ook koopt, 't is aaltied raak
a'j bie'j Elbert kieken gaot!”

Da's méer weerd as nen goeien raad

G. Elbert TWEKKELERPLEIN
(Waarbekenweg) Hgl.

Rijwielen - Motoren Bromfietsen

VERLICHTING

v. Merksteijn

Burg. Jansenplein 35 - Tel. 18556

EEN ABONNEMENT OP DIT
BLAD KOST f 6.00 PER JAAR

H. J. Krakers

AANNEMERSBEDRIJF

Tel. Hengelo 12964

Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

Een grote keuze SCHILDERIJEN
ETSEN
REPRODUCTIES

kunsthandel Prins

Marktstraat 21 - Tel. 14256 - Hengelo - Wij verzorgen al Uw inlijstwerk

DE TRAP DER VERGEZICHTEN

Nog is het zicht op 'de Onzienlijke' in onze beschouwing niet ten einde gevoerd.

De Levende Spiraal — met aandacht haar 'machtige-baan-omhoog' volgend — blijkt in haar omgangen allerminst te verdwijnen in de mist.

Een nieuw symbool ligt voorhanden, dat straks diep in de ziel van de beschouwer de onverganke-lijke idee zal afprenten van 'de Scheppende Al-macht in Zijn luisterrijke Atelier'.

De aanloop tot deze 'ziens-akt' is reeds zichtbaar aanwezig in Bert Meinen's spiraal-objekt. In het kader van deze bespreking is het echter voorbarig, vooruit te lopen op de visie van de kunstenaar, om welke reden dit thema tot later blijft bewaard. Bovendien zijn er tijdens het hierboven beschreven traject een aantal dringende vragen gerezen, waar-aan wij in deze bijdrage niet geheel voorbij willen gaan.

Hoe is het mogelijk — zo luidt in dit verband één van onze belangrijkste vraagstellingen — dat het menselijke individu, na gelukkigerwijs in het bezit te zijn geraakt van het *Levende Beeld*, nochtans het daarmee korresponderende *Levende Woord* niet verstaat. *Het Woord* toch immers is de verificatie en bevestiging van *Het Beeld*, waaraan het ont-springt.

Kunstenaar Bert Meinen heeft, evenals zijn ouders, geen opvoeding tot godsdienstigheid genoten, zo-dat men in de splitsing van *Woord & Beeld* al te ge-makkelijk een leemte aanwijst, waarin de evangelie-verkondiging moet voorzien.

Echter: een aantal Hengelose kollega's in de beel-dende kunst, met dezelfde symbool-verschijningen in hun werk, zijn wél van christelijke huize, doch weten *Het Woord* al evenmin uit *Het Beeld* te ver-staan. Een 'zien' derhalve, en tóch 'niet-Zien'. Eerst bij een zorgvuldige begeleiding ontwaakt aarzelend de aandacht voor het religieuze aspekt en de boven-zinnelijke afmeting van hun perspectieven.

Verder is het ons zeer wel bekend, dat een onmid-dellijk verband tussen *Zien & Verstaan* — een ge-lijktijdig leven van *Woord & Beeld* — wel degelijk tot de geestelijke fenomenen behoort. Het door ons gestelde probleem is derhalve kompleksier dan het zich liet aanzien.

De oorzaak van deze splitsing moet zijn gelegen in een onbewust, diep geworteld wantrouwen jegens *Het Woord* enerzijds of *Het Beeld* anderzijds.

Een historisch konflikt in de christelijke gelederen, van een omvang en een uitwerking groot genoeg om zo'n ingeworteld wantrouwen te kunnen ver-klaren, kan alleen de periode van de reformatie zijn geweest met zijn beeldverwoesting ['*Beeldenstorm*'] en innig daarmee samenhangende stellingname in

'de Woorddienst' — tegenover een krampachtige 'Beeldenverering' gelijktijdig met een matige be-langstelling voor 'Bijbellezing' aan de andere kant. Een konflikt tevens, van waaruit óók de geïsoleerde positie van de kunstenaar in onze tijd opeens be-grijpelijk wordt alsmede de breuk in het contact tussen kunst en publiek zowel als de groeiende be-langstelling voor de *Beeld-kultuur* van het onge-kerstende Oosten.

Door de scheiding tussen *Woord & Beeld* schijnt een soort taboe te zijn ontstaan, dat aan de mens in de christelijke samenleving 'n waardevol middel tot identifikatie en bewustwording heeft ont-nomen.

Voor dit fundamentele probleem bestaat ons in-ziens slechts één oplossing:

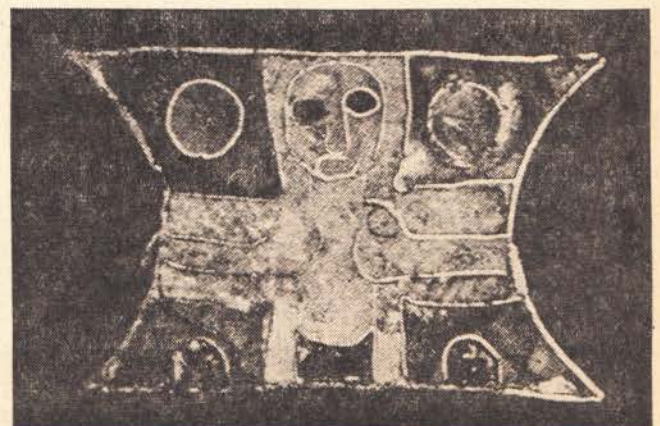
De gapende kloof, ontstaan rond 'het hoogaltaar', zal van lieverlee rondom dezelfde gewijde plaats moeten worden gedicht. Het authentieke religieuze Symbool zal wederom zijn functie moeten hervin-den in de omgeving van de gelovige gemeenschap; [kerkelijke kunst en architectuur, liturgische aan-kleding en decoratie, enzovoort].

Dit komt ons voor als een opgave, die in het oecu-menisch streven moet worden ingebouwd.

'DE TRAP DER VERGEZICHTEN' is de titel van een manuscript, dat wij — in verband met het tweede lustrum van de 'Twentse Post' — in de loop van 1971 in boekvorm hopen uit te geven en waarin de gehele ontwikkeling, zoals in dit artikel en in vroegere bijdragen summier belicht, uitvoerig werd beschreven vanuit de persoonlijke beleving. De geïnteresseerde lezer zij hiermee een nadere én bredere orientatie in het vooruitzicht gesteld.

J. W. M. Gigengack

Goud/email-plaatje uit het graf van St. Plechelmus met machts-symbolen. Centraal de gekruisigde Christus, die de eenvoudige namen heeft onthuld van de Personen, die achter de Drie-Ene-Machten staan; [foto: Rijksd. Oudh. Bodemonderz. Amersf.]

KRONIEK VAN DORP EN STAD

ENSCHEDÉ — Wie het centrum van Enschede verlaat om in de buitenwijken van de stad indrukken op te doen aangaande groei en ontwikkeling van een stedelijke samenleving, ziet aanvankelijk door de bomen het bos niet meer. Hij is genoodzaakt om de vele onderwerpen te rangschikken in rubrieken, wil hem de greep op het totaal niet ontgaan. Woningbouw, verkeer, handel en industrie, dienstverlening, onderwijs, sport en talloze andere facetten wisselen zich bij voortduring af in een bijenkorf, die 140.000 nijvere zielen telt.

NAAR HET JAAR 2000

Het gemeentebestuur van Enschede wil vóór het jaar 2000 circa 10.000 woningen afbreken; eerst 300 en later 400 in de komende 25 jaren. Er zullen grote aantallen krotten worden opgeruimd, maar daarnaast zullen ook vele oude huizen het veld moeten ruimen in verband met de stedenbouwkundige reconstructies of verkeers-verbeteringen. Dat staat te lezen in de Sanerings-nota 1969, die niet moet worden gezien als een handleiding voor 'de loop en de sloop', maar als een 'ontwikkelingsplan'.

Voor de verschillende gebieden, die voor gehele of gedeeltelijke afbraak in aanmerking komen, is een urgentie-lijst opgesteld. Het eerst aan bod komen:

het Roessingh,
de Genestetstraat,
de Brinkstraat (omgeving),
de Beltstraat (omgeving),
het Eeftink,
de Parkweg,
de Borstelweg,
het Wageler,
de Bothoven,
de Penninkstraat (omgeving),
*de Nieuw Frieslandstraat en Kerkstraat te Glaner-
[brug (gem. Enschede).*

Op korte termijn zullen hier in totaal 827 van de 1706 woningen moeten worden afgebroken.

Vervolgens komen aan bod:

het Getfert,
de Schurinksdwarsweg (omgeving),
de Oostveenweg (omgeving),
de Anjelierstraat,
de Violenstraat,
de Broekheurnerweg,
het Getfert (gedeelten in de westelijke binnenstad),
*de Schipholtstraat, Bentstraat en Zwarteweg te
[Glanerbrug.*

Hier staan in totaal 1904 woningen, waarvan er 625 moeten worden afgebroken, omdat ze als 'krot' te boek staan.

In derde instantie komen voor afbraak in aanmerking:

de Emmastraat (omgeving),
da Ledeboerstraat,
het Ribbelt,
de Kottendijk (omgeving),
het Sander,
de Annastraat,
de Pijlhovenstraat.

In deze straten en buurten staan 1844 woningen, waarvan 436 als 'krotten' betiteld kunnen worden.

Verreweg het belangrijkste zal de sanering van 'De Bothoven' zijn. Hier staan 1050 woningen, waarvan 412 krotten. Er zijn daar al ruim honderd krotten gesloopt. In een later stadium zal het bijvoorbeeld ook in de omgeving van de Oostveenweg spectaculair worden. Van de 667 woningen moeten er daar 219 worden afgebroken.

De hierboven genoemde cijfers geven een indruk van de hoeveelheid krotten die direct moeten worden afgebroken, maar in genoemde buurten zal in de toekomst ook nog 40 tot 50 procent van de niet-krotwoningen moeten worden afgebroken, zodat nu al 8000 woningen op de nominatie staan te worden gesloopt. ◊

*In het kader van de sanering van oude stads-
gedeelten zal binnen niet al te lange tijd de woon-
wijk 'het Wageler' met bijbehorend winkelcentrum
(tussen het kruispunt Roeloffzen en het Parkhotel
aan de Hengelosestraat) moeten verdwijnen. Dit
wordt wenselijk geacht voor een goede doorstro-
ming van het verkeer. Woningen zullen ter plaatse
niet of nauwelijks worden toegelaten. B. & W. zijn
van mening dat het gebied moet worden bestemd
voor uitbreiding van het aangrenzende 'Van
Lochems bleek park.*

In de Saneringsnota 1969 wordt nog een andere benadering gegeven van de sanering van Enschede. Men kan er namelijk ook van uitgaan, dat een huis in gemiddeld 75 jaar voor bewoning ongeschikt is geworden. In Enschede stonden vorig jaar 315 woningen die gebouwd zijn vóór 1863. Vervolgens 3798 woningen uit de periode van 1863 tot 1905, 2243 uit de periode 1905-1915 en 3202 uit de periode 1915-1925. Vóór het jaar 2000 zullen er dus bijna 10.000 woningen moeten worden afgebroken die, volgens eerdergenoemde vuistregel ongeschikt zijn geworden voor bewoning.

Uiteraard wordt er in de Saneringsnota 1969 ook gesproken over vervanging van af te breken woningcomplexen. B. & W. zeggen dat het voor het welslagen van de sanering nodig is een voldoende aantal vervangende woningen — hoofdzakelijk in de goedkopere huursector — beschikbaar te stellen.

Door de Federatie van Enschedese Woningbouwverenigingen is inmiddels toegezegd, dat alles in het werk zal worden gesteld om van de vrijkomende goedkopere huurwoningen van het oude woningbestand gemiddeld 25 woningen per maand beschikbaar te stellen voor saneringsgevallen. Bovendien zullen keuzewoningen voor minder draagkrachtigen kunnen worden gebouwd.

HUISJE-MET-EEN-TUINTJE

Wie over de Deurningestraat de stad Enschede binnenkomt, ziet uit de huizenmassa van de nieuwe wijk MEKKELHOLT vier torenflats oprijzen, gereed gekomen in het najaar van 1962 en elk twaalf verdiepingen hoog. Er is over deze hoogbouw nogal wat te doen geweest. Dat is begrijpelijk, want de Twentse steden hebben tot aan de laatste wereldoorlog alleen de ééngezinswoning gekend. De lonen in de opkomende Twentse industrie waren vroeger te laag om van te leven, zodat 'zelfverzorging' in de vorm van aardappelen- en groenteverbouw onmisbaar was. Daarom werden in het vooroorlogse Twente uitsluitend arbeiderswoningen met tuintjes gebouwd en bleven aan deze streek de huurkazernes bespaard die in het buitenland (Roergebied, Lancashire) een industriegebied kenmerken.

Blijkens de uitkomsten van een woningmarktverkenning in Twente leen onderzoek dat werd verricht in opdracht van *NV Bouwfonds Nederlandse Gemeenten* en de gemeente Enschede door 'NV v/h Ned. Stichting voor Statistiek' te 's-Gravenhage, maart 1969], hadden in dat jaar ongeveer 12.000 gezinnen in Enschede verhuisplannen (36% van de bevolking), waarvan tachtig procent de voorkeur uitsprak voor een ééngezinswoning.

Torenflat woonwijk Mekkelholt (Enschede)

Aanleiding tot het onderzoek, dat zich voornamelijk in Enschede en Hengelo alsmede in enkele randgemeenten uitstreckte, is het plan om in Enschede een complete woonwijk, PARK STOKHORST, te gaan bouwen. Het onderzoek heeft aangetoond dat er aan een nieuwe wijk met goede woningen hier grote behoefte bestaat. Inmiddels werd begin 1970 begonnen met het bouwrijp maken van de gronden gelegen tussen *Oosterstraat/Noord-Esmarkerrondweg/Minkmaatstraat/t'Ribbelt*, en is men dit jaar eveneens gestart met de bouw van de eerste 162 middenstandswoningen van het 'Park Stokhorst', waar in totaal omstreeks 1300 fraaie woningen zijn gepland.

Eveneens dit jaar werden de eerste grondwerkzaamheden verricht voor het plan STROINKSLANDEN ZUID, een nieuwe woonwijk die is geprojecteerd aan de Zuid-Esmarkerrondweg. De woningbouwvereniging 'de Volkswoning' wil hier ca. 2300 woningwetwoningen bouwen, terwijl in het plan tevens plaats is ingeruimd voor acht scholen, twee winkelcentra, een kerk, een sport- en wijkcentrum, kinderspeelgelegenheden alsmede zes praktijkruimten voor artsen.

- Er zijn 229 eengezinswoningen van één bouwlaag gepland; (zogenaamde bungalowbouw).
- 582 eengezinswoningen in twee bouwlagen.
- 726 eengezinswoningen in drie bouwlagen — naar het type van de gietbouwoningen in de enkele jaren geleden gereedgekomen woonwijk 'de Wesselerbrink'.
- 112 woningen in flats met drie bouwlagen; (zonder lift).
- 440 woningen in flats met vijf bouwlagen (met lift).
- 160 woningen in flats met tien bouwlagen; (met lift). ↴

Verder zijn er in het hele complex 1226 garages gedacht terwijl het mogelijk is, dit aantal nog met 800 te vergroten.

De nieuwe stadswijk, die 'de Volkswoning' tot ontwikkeling hoopt te kunnen brengen, zal een rijke variatie van stedenbouwkundige aspecten bieden. De wijk wordt doorkruist door belangrijke verkeersaders. Dwars door de wijk loopt de Knalutteweg, die straks aanmerkelijk verbreed zal moeten worden. Vanuit de belangrijkste verkeersaders leiden wegen naar de wooneenheden, waarin de brinkgedachte, zoals die in de WESSELERBRINK *) geleidelijk aan in gewijzigde opzet tot ontwikkeling is gekomen, terug te vinden is. Elke brink zal ook nog gevarieerd van opzet zijn, om een zo rijk mogelijke schakering van woningtypes in de gehele wijk te brengen en de monotoniteit zo ver mogelijk uit te bannen. Ondanks dat zal ook in Stroinkslanden Zuid industriële woningbouw kunnen worden gerealiseerd.

*) Op 25 juni van dit jaar werd door de bouwvereniging 'Ons Huis' de sleutel uitgereikt voor de 2500ste woning, gelegen aan de Bentelobrink, in de nieuwe stadswijk 'WESSELERBRINK'. Genoemde bouwvereniging, die werd opgericht in 1911, beschikte voor de oorlog over 657 woningen. Van haar naoorlogse huizenbestand werden 778 woningen geprojecteerd en grotendeels gerealiseerd in de stadswijk Wesselerbrink.

-0-

[foto:] De textiel fabrieken 'Schuttersveld' en 'Tubantia' hebben dit jaar op een terrein van het laatstgenoemde bedrijf aan de Goolkateweg (nabij de spoorlijn tegenover het vroegere kantoor van de voormalige textiel fabriek 'Oosterveld') gezamenlijk een woonoord voor Turkse werknemers gebouwd. Begin juni vonden 70 Turken van 'Schuttersveld' en 30 Turken die bij 'Tubantia' werken hier niet alleen een slaapplek, maar tevens een ruim dagverblijf annex eetzaal, een keuken met een Nederlandse kok die Turks kookt, een beheerdersechtpaar en 'n Mohammedaanse gebedskamer.

HISTORIE

BRINK EN MARKESTEEN TE HENGELO

HENGELO — De oudste kern van het vroegere Dorp Hengelo werd gevormd door de Brink, waar de boeren uit de omliggende marken rechtspraak hielden. De Marke WOOLDE ¹⁾ had tot in de 2de helft der 18e eeuw samen met OELE ²⁾ en DRIENE ³⁾ één markerichter en één markeboek, waarvan het origineel (lopend van 1562 tot 1832) destijds is ondergebracht in het huisarchief van Twickel.

De streekhistoricus W. G. A. J. Röring schrijft in 1911 met betrekking tot de vergaderingen van de boermannen of markegenoten:

„De plaats van samenkomst heette BRINK, waarop men gewoonlijk een reusachtige steen aantrof, de markesteen geheeten, die aanvankelijk wel tot offeraltaar bij de volksvergaderingen zal gebruikt zijn. De bekende grote steen te Oldenzaal lag vroeger op de Tankenberg, waar de markegenoten van Berghuizen hunne bijeenkomsten hielden, en meteen op de steen hunne offers aan de goden brachten. De markesteen te HENGELO, welke reeds lang verdwenen is, had het uiterlijk van dien te Oldenzaal en rustte als deze op twee stenen;” [‘Kerkelijk en Wereldlijk Twente’, Deel II, blz. 52].

Het enige marke-middelpunt, dat ons nader is omschreven, is dat van de Marke Albergen, namelijk 'de Buerbencke van Albergen' alias Boerlo. De reiziger Andries Schoenmaker noteert in z'n reisboek:

„Wanneer ik daer in den jare 1671 was, werd mij aldaar een geregtplaats aangewesen staende int open velt, hier quamen de boer van dat districht hun regtsdach holden, in 't midden stond een vrij groote steen die boven wat uytgesleten was, welke steen ik noch in den jare 1729 op deselfde plaats vond; daar plegen banken rondom dese steen te staan die nu weg waren en wierden de boerbanken genaamt; de bovengenoemde steen is omsingelt van een ronde rij boomen dat seer fraai staat en lustig is om te sien.”

Volgens de overlevering lag daar op het Boerlo te Albergen een zwerfkei van vijf voet hoog, waar omheen zwaar geboomte en bij vergaderingen ging dan de boerrichter op deze steen zitten, terwijl de boeren er omheen plaats namen.

De overlevering legt een oorspronkelijk verband tussen de markesteen als offer- en gerechtsplaats. In dat geval zal onder invloed van een voortschrijdende kerstening de Brink zijn betekenis als magisch middelpunt van de marke-samenleving hebben verloren. Men kon nu gerust ook op andere plaatsen bijeenkomen.

De streekhistoricus G. J. ter Kuile schrijft, dat de boeren van Woolde voor hun markevergaderingen gewoonlijk bijeenkwamen *'up avendt ad cathedram petri'* of *'up hilligen cruses avende'* (12 sept.) op *'het Nijhoff in Driene'* in 1684 en daarna meestal in *'de Karcke tot Hengelo'*, in 1769 in *'de Swane'* [herberg *'het Swaantje'* aan de Beekstraat; zie kaart Dorp Hengelo van C. Knaap uit 1820], later op *'Huys tot Hengelo'* en omstreeks 1820 in het logement van *'Swalemeijer'* te Hengelo. De pastoor (later de predikant van Huis Hengelo) was *'marke-schriver'*; [Ter Kuile: 'Prov. Overijsselsche en Zwolsche Courant', ao. 1919, nrs. 6/3, 13/3 en 20/3].

De voorzitter van de markevergadering of *'holting'* en tevens de hoogste autoriteit in de Marke was de *holt- of markerichter*, welke functie anno 1650 erfelijk in handen blijkt te zijn van HEER RIPPERDA TOT HENGELO, zich noemende *erfmarkerichter van Woolde, Driene en Eule*.

Onvoordelig was de betrekking van Markerichter niet. Zo zegt het Markerecht van Woolde, *dat genante Holtrichter jaerlix sall hebben unde genieten thien boomen, te weten vijff berneboomen* (voor brandhout) *unde vijff holter* (voor timmerhout).

Het aankondigen van een markevergadering geschiedde op verschillende wijzen: in De Lutte moest het bericht aan drie burens worden gebracht, welke het ieder weer aan drie andere burens moesten overbrengen, tot het de ronde door de gehele Marke had gedaan. Elders werd de holting *'verkerkenspraakt'*, dat wil zeggen: zondags bij de kerk afgelezen.

„De Heer Ripperda, tot Hengelo, erfmarkerichter van Woolde, Driene en Eule, laat bij deze weten, dat ieder meyer (huurder) zijn Goedsheer (verhuurder of eigenaar) zo spoedig mogelijk zal aankondigen, dat overmorgen, Dinsdag over acht dagen, den 16 Juli aanstaande, eene Holtink zal worden gehouden en dat zij (de Goedsheren) daar moeten verschijnen bij verlies van hun stem en dat de meyers op den Holtinkdag hebben te bewijzen, dat zij deze aankondiging gedaan hebben, op verbeurte van eene ton bier. Hengelo, den 7 Juli 1650. W. Ripperda.”

Beekstraat Hengelo [huidige situatie]

Aan eerdergenoemde Beekstraat, die uitliep op de voormalige Brink te Hengelo, werden deze maand een aantal oude huizen gesloopt. Het thans braakliggende terrein, dat voorlopig tot parkeerplaats is bestemd, wordt begrensd door de drukkerij van de Twentse Post (gebouwd op de plaats van de voormalige herberg *'het Swaantje'*) en de drukkerij van de Twentsche Courant (gebouwd op de plaats van de voormalige *'Brink'*). Een gedeelte van dit terrein is vanouds genaamd *'de Plas van Walhof'*; [grenzend aan de oude woning op bovenstaande foto]. Een bejaarde Hengeloër deelt ons mee, samen met enkele plaatsgenoten behulpzaam te zijn geweest bij het begraven van de Markesteen van Hengelo (mogelijk één der draagstenen) in 'n kuil op genoemde *'Plas'*.

Mocht deze historische zwerfkei bij toekomstige grondwerkzaamheden wederom aan het licht komen, dan bezit Hengelo daarin *'de eerste steen'* waarop het Dorp werd gebouwd en tot bloei kwam.

- 1) *Het oudst bekende markeboek van Woolde dateert uit 1482, dat van De Lutte uit 1440.*
- 2) *De Marke Oele splitste zich oudtijds in twee delen: een Deldenerzijde en een Woolderzijde. Het eerstgenoemde deel ging van lieverlee geheel op in Delden, terwijl de Woolderzijde van Oele een zelfstandige marke bleef.*
- 3) *Later verdeeld in Groot- en Klein Driene en behorende tot Lonneker. Momenteel behoren delen tot de gemeenten Enschede en Hengelo.*

Voor een deskundig uitgewerkte

C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zⁿ

Boterstraat 13-15, tel. 2077

Eekboerstr. 71, tel. 2708; b.g.g. 2349

OLDENZAAL

GESCHENKBON

G. Morselt p.

Zoveel schitterende geschenken...
En evenzoveel verschillende smaken.
Geef een geschenkbond.

Blij met een geschenkbond

G. Morselt

ERRES TELEVISIE PHILIPS

Ben Lansink Oldenzaal

Grotestr. 20 Tel. 2981

Door de eeuwen heen een meubelstuk, dat sfeer geeft in elk interieur. Permanente expositie in onze toonzalen van vele modellen Gelderse kussen- en rankenkasten

Smellink - Oldenzaal

VLUTTERS'
handelsonderneming
Oldenzaal

Wij zijn ruim gesorteerd in:

Grammofoonplaten

Zowel modern als klassiek.

fa. H. J. v. d. Maagdenberg
Bisschopstr. 46 - Telef. 2266

voor keukens

Oldenzaalse Bouwmaterialenhandel N.V.

COÖP. ZUIVELFABRIEK

De Eendracht

ROSSUM

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

Speciale reparatie-afdeling Antieke Uurwerken.

TH. BUDDE

JUWELIER-ANTIQUAIR
OOTMARSUM

Marktstr. 10 — Tel. 05419/261

G. Poorthuis

Uw adres voor al Uw schoenen: (dames, heren en kinder.). Vakkundige Rep.
Steenstraat 13 — Tel. 3005 — Oldenzaal

TELGENKAMP's

ZAADHANDEL - Molenstr. 6

Het adres voor tuin-, bloemen- en landbouwzaden, bestr.midd.

Twentsche Almanak

Binnenkort

verkrijgbaar in de boekhandel

de zaak met meer

dan 150 toonkamers

„Doe 't zelf" met onze Gereedschappen en U bent veel voordeliger uit!

fa. Groensmit

de grootste sortering, de laagste prijzen
Boterstr. 1, Tel. 2484, Oldenzaal

RAIFFEISENBANK

'Kedingen'

te

Goor en Diepenheim voor al uw bankzaken

Autobus-onderneming
Oldenzaal

Lijndiensten

Oldenzaal - Denekamp - Grens - Nordhorn

Moderne touringcars

Uitgebreid reizenprogramma

In de zomermaanden elke dag tochten in Overijssel en het Duitse grensgebied

INDUSTRIE

VOERINGBEDRIJF JORDAAN-TER WEEME IN BELGISCHE HANDEN

HAAKSBERGEN — Het voeringbedrijf van Jordaan-Ter Weeme te Haaksbergen, dat deel uitmaakt van de Kon. Ned. Textiel Unie, zal van genoemd KNTU-concern worden afgesplitst en overgaan in handen van de Belgische onderneming S. A. TAS te Seneffe. Van de 247 werknemers te Haaksbergen zullen er 101 kunnen blijven werken onder de nieuwe combinatie TAS-Jordaan. De overige personeelsleden zullen voor het merendeel een arbeidsplaats kunnen vinden binnen het KNTU-concern, terwijl voor een klein aantal werknemers een afvloeiingsregeling zal worden getroffen. Het ligt in de bedoeling, de weverij-sector in Haaksbergen te handhaven en de finish-sector in België te concentreren.

WEVERIJ SPANJAARD OVER NAAR GELDERMAN

BORNE — De weverij van Spanjaard NV te Borne zal worden gesloten en overgebracht naar de weverij van H. P. Gelderman te Oldenzaal. Beide bedrijven maken deel uit van het concern Nijverdal-Ten Cate te Almelo. Het Bornse personeel, in totaal ca. 120 man, zal voor het grootste deel binnen dit concern kunnen worden herplaatst. De keuze van Oldenzaal houdt verband met een gunstiger situatie van de arbeidsmarkt aldaar.

FUSIE DELTA-POMPEN MET SULZER A.G.

HENGELO — De pompenfabriek Delta NV in Hengelo, welk bedrijf inclusief de Oldenzaalse vestiging 100 personeelsleden telt, is een volledige fusie aangegaan met het Zwitserse concern Gebr. Sulzer AG, dat internationaal 33.000 mensen in dienst heeft. Voor het personeel van Delta zal deze overname geen gevolgen hebben.

REGIONALISME

'BESTUURLIJKE CHAOS'

ENSCHEDA — Een kleine werkgroep van de drie vakcentrales in Overijssel zal op korte termijn de bestuurlijke verhoudingen en verbindingen van Twente in studie nemen en daarover in het voorjaar advies uitbrengen. Dit — naar verluidt — ter wille van meer duidelijkheid in het Twentse bestuur.

Er zijn veel onzekerheden, zei J. Moolekamp (NVV) en noemde in dit verband de toekomst van de Kon. Ned. Textiel Unie en van de VMF (Stork). Verder

is het Overlegorgaan Overijssel van mening dat de plannen voor het stichten van een Regionaal Industriepark blijkbaar vastlopen.

'Niemand weet wie wat doet', aldus de vertegenwoordigers van de vakcentrales, H. Barkhuis (CNV), J. Groenen (KNV) en J. Moolekamp (NVV).

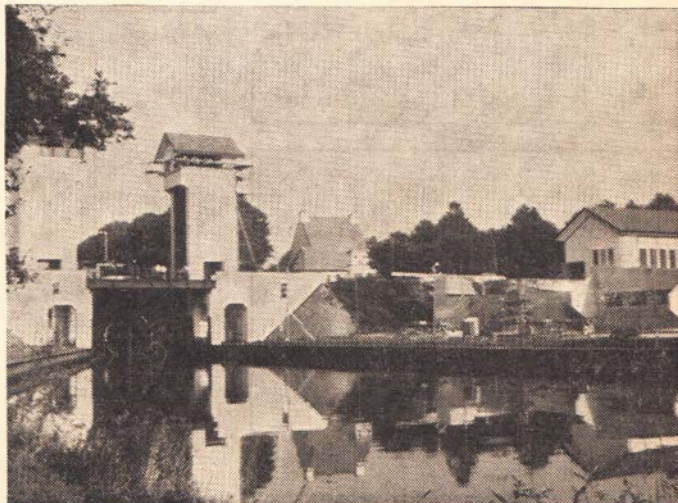
TWENTERAAD MOET SLAGVAARDIG ZIJN

BORNE — Na zich op 7 okt. eerst te hebben teruggetrokken uit de Twenteraad, kwam Burgemeester C. P. M. Bevers de 29ste okt. op dit besluit terug. De heer Bevers, die voorzitter is van de Twenteraad, staat op het standpunt, dat de leden van het dagelijkse bestuur van dit orgaan niet alleen des avonds, maar ook overdag beschikbaar moeten zijn. Toen de gemeente Hengelo daarop geen raadslid maar een wethouder als kandidaat aanwees en Enschede hetzelfde voornemen koesterde, waren de bezwaren uit de weg geruimd.

DEFENSIE

ATOOMBUNKERS TWENTEKANAAL

DELLEN — In opdracht van rijkswaterstaat worden bij de sluizen van het Twentekanaal te Hengelo en Wiene (Delden) betonnen bunkers gebouwd die bestand moeten zijn tegen de explosie van een kernwapen. Over de bunkers heen zal een dijk worden aangelegd die extra bescherming moet bieden en de onderaardse schuilkelders binnenkort aan het oog zal onttrekken. Op de foto [rechts] de onderkomens van gewapend beton bij de sluis te Wiene. De ene bunker zal in oorlogsomstandigheden moeten dienen als schuilkelder voor het personeel dat de sluizen moet bedienen. In de andere bunker wordt een dieselaggregaat opgesteld, dat de stroom zal kunnen leveren voor de electromotoren van de sluizen. Men verwacht, dat bij verwoestingen in oorlogstijd de waterwegen eerder begaanbaar zullen zijn dan de autowegen.

enschede

A. v. d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen · Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en Installateur
OLDENZAALSESTRAAT 39 — TEL. 10688

Motor defect?
naar **JULO**
direct !!!

Pyramontstraat 15 · 19
ENSCH EDE

Jan Olthuis

v. h. Gauma
UW HERENKAPPER
Ook voor toiletartikelen
NOORDERHAGEN 15 (t.o. Astha theater)

► Stereo-Platenspelers

► Gramofoonplaten

SPECIAALZAAK Boulevard 90
Tel. 24863 Enschede
RADIOKO Nieuwstr. 57 Tel.
13909 Hengelo.

ADVERTEREN IS ETALEREN

Van Loenshof 10 Tel. 15271
Filiaal: Olie molensingel 37 Tel. 16118

Voor herenkleding
het beste bij **Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

Voor
lijn- en rasterclichés

Clichébedrijf

**NV v/h Firma
M. J. v. d. Loeff**

Achter 't Hofje 3-7, tel. 19266

FA. H. v. d. BERG

OLDENZAALSESTRAAT 65 — TEL. 12543
STEUNZOLEN, ELAST. KOUSEN,
BREUKBANDEN
Leverancier voor alle ziekenfondsen

Verschenen:

»Huttenkloas«

leven en sterven
van de Twentse struikrover
Klaas Annink; [18e eeuw].
(prijs f 9.75)

UITGEVERIJ WITKAM
de Klomp 22 — Enschede

BERVOETS - VRIEZELAAR

Schoenen Voor Verwende Voeten

Hengelosestraat 16 - Tel. 18669

Van Loenshof 5 - Tel. 23257

Oldenzaalsestraat 93 - Tel. 15553

Voor 't Hoen
bekers en
medailles bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede

UW MODEZAAK
Oldenzaalsestraat 34 · Tel. 24440 · Enschede

- * suede kleding
- * pantelons
- * regen-jassen

Voor parapluie en tuin-
parasol-reparatie naar:
HUCKRIEDE

Hengelosestr. 12A, tel. 15820, Enschede

Wat vunne fietse iejleu ook oet onze
zaak begeert
Elke fietse wodt deur oons
gegarandeerd

Offrein

Oldenzaalsestraat 33
Telefoon 12602

ADVERTEREN IS ETALEREN

**Stamboekhandel NV
ADOLFS & PENNINK**
studieboeken
pocketbooks - romans

S & S

Exclusieve
verlichting
en huish. art.

Enschede - Raadhuisstr. 37

Wee rekken kan geet naar
zölfbediening
PARAAT

Glanerbrug: bij TET-bushalte
In 'a lunchroom kōj lekker etten en dreenken

Fijnhout- en Triplexhandel
Fa. W. LANGE

Spelbergsweg 37, Tel. 4538

levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaord, Vlas- en spaanplaat enz.

**Machinefabriek
ARENS & Zn**

► tandwielen
Perikweg 52

TAILOR MARKER

het nieuwe doorslagapparaat dat 't doorslaan
van patronen aanzienlijk vergemakkelijkt !!

OMKEERAPPARAAT

voor ceintuur- en knoopplusjes, schouderband-
jes, biezen, koordjes, enz. levert U de firma

J. Wagelaar & Zoon

van Loenshof 56-58 Tel. 15684 Enschede

UIT STAD EN STREEK

GEEN DUITSE STEUN VOOR LUCHTHAVEN 'TWENTHE'

ENSCHEDA — Tijdens een oriëntatiebezoek van de economische commissie Kreis Ahaus aan Enschede deelde Kreisdirektor dr. K. Rudolph van Ahaus mee, dat de Bondsregering in Bonn en vermoedelijk ook de Landsregering van Nordrhein/Westfalen geen steun zullen verlenen aan de uitbouw van de vlieghaven 'Twenthe'. De activiteiten van Gronau in deze, zouden wel moeten worden stilgelegd.

Wethouder Oldenhof van Enschede zei zich daarvoor niet uit het veld te willen laten slaan. Hij achtte het mogelijk dat Bonn de situatie verkeerd beoordeelt. 'Twenthe' wordt geen concurrent van de grote vlieghaven, die nabij Münster wordt aangelegd, maar is uitsluitend bestemd voor het regionale verkeer. Naar de mening van de wethouder staat de Lufthansa achter het verzet, dat door het Verkeersministerie in Bonn tegen de Twentse plannen wordt aangetekend.

Stadtdirektor dr. E. Niermann van Gronau deelde later in deze maand mee, de houding van Bonn zoals die op 7 oktober werd belicht, eveneens niet als definitief te beschouwen.

INFORMATIECENTRUM MILITAIRE DIENST

HENGELO — Het informatiecentrum Militaire Dienst, in mei vorig jaar opgericht en werkend onder verantwoordelijkheid van de Raad van Kerken en het Humanistisch Verbond, heeft vanaf 1 januari van dit jaar tot 1 oktober jongstleden 60 personen adviezen verstrekt. Vorig jaar tussen 1 mei 1969 en 31 december 1969 kreeg het IMD 54 bezoekers.

Het bureau stelt zich op het standpunt, informatie te moeten geven over zaken die verband houden met militaire of vervangende dienstplicht, zonder actie te voeren. Het bureau helpt ook bij het geven van algemene informatie aan scholen, vormingsinstituten en dergelijke door het verstrekken en uitlenen van studiemateriaal.

De tijd, waarop spreekuur wordt gehouden, wordt vanaf 1 november gewijzigd. De consulenten zijn dan iedere donderdag-avond van 19.30-20.30 uur bereikbaar in het gebouw voor maatschappelijk werk Midden-Twente (Schalkburgerstr. 25a, Hengelo). Er zijn voor de bezoekers geen kosten verbonden aan de hulpverlening.

Erve Rueperink te Delden uit de 18e eeuw

RUEPERTSERF WORDT WOONOORD

DELLEN — Het erve Rueperink, gelegen op het voormalige grondgebied van Ambt Delden — even buiten het stadje, aan de autoweg naar Goor — zal met bijbehorende landerijen door de gemeente Delden worden aangekocht ten behoeve van 'n nieuwe woonwijk. De boerderij, die eigendom is van 'Twickel' en dateert uit de 18e eeuw, wordt afgebroken. De laatste pachter, landbouwer H. J. Wes, kocht inmiddels een boerderij in Bentelo. Het bestemmingsplan 'Ruepertserf' biedt ruimte aan de bouw van 250 woningen. Na veel moeite heeft het gemeentebestuur weten te bewerkstelligen, dat de boerderij van de voorlopige lijst van monumenten werd afgevoerd. Stad Delden is nog steeds bijzonder in trek als woongemeente. Nu 'de Mors' op enkele percelen na is volgebouwd, biedt het nieuwe bestemmingsplan 'Ruepertserf' voor de eerste jaren aantrekkelijke perspectieven.

GRAMMOFOONOPNAME TWENTSE KERK-KOREN

ENSCHEDA — Onder leiding van organist W. Mesdag zullen de prot. kerkkoren uit Enschede, Borne en Delden met instrumentale begeleiding 16 liederen zingen uit een nieuwe liederenbundel ten behoeve van een grammfoonopname in november.

MODERNISERING OPENLUCHTTHEATER

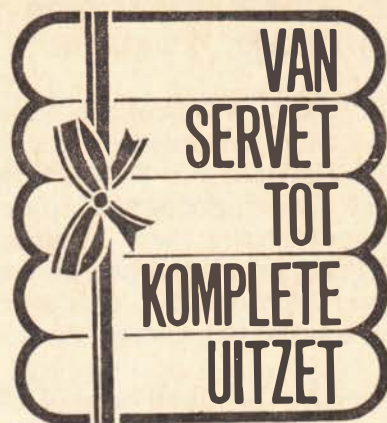
NIJVERDAL — Het openluchttheater van Nijverdal, in gebruik genomen in 1952, wordt momenteel gemoderniseerd. Er zullen 500 zitplaatsen in het theater worden aangebracht terwijl ook sanitaire voorzieningen zullen worden getroffen. In de beginperiode werden hier bekende sprookjes opgevoerd, maar in de laatste jaren is het de toneelvereniging VIOS die hier druk bezochte voorstellingen geeft.

GENTLEROY VOOR VRIJETIJD- KLEDING

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
GEBR. VAN HEEK N.V. ENSCHEDE.

JORZOLINO

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
JOBBAAN-TER WEEME N.V. HAAKSBERGEN

ERICA-SERVICE

Doe het zelf en maak van uw tuin een LUSTHOF. Kosteloos maakt ERICA voor U een grondplan. *Vraagt inlichtingen.*

VéGé

voor ^U/_W levensmiddelen
guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/0 kort. in geldzegels

N.V. Aanneming-Mij. vh.

H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

hengelo

HILBERDINK

GROTE SORTERING
TAFEL-, THEE- EN ONTBIJT-
SERVIEZEN

Marktstr. 25 — Hengelo

Wij verzorgen:
een avond vullend

kleurenfilm programma
over Twente

FOTOPRINS, Tuindorpst. 28. Hengelo

Voor **SPEELGOED**
in elke prijs!

't Kinderparadijs

Willemstraat 35 - Hengelo (O.)

SPAR

NIEUW:

Heerlijk
frisse

Magere Vruchten-
Yoghurt (aardbeiensmaak)

57 ct per halve liter

De melkman van de H.C.M. heeft het.

Voor al uw

wapens en munitie

naar

Wapenhandel

HUISKES

Molenstraat 15

Delden

Makelaarskantoor

ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Telefoon 13041, Hengelo (O.)

VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN